

PROJEKT ČITAMO U RAZREDU (LEKTIRA) II.DIO IV.RAZRED

Ivana Brlić Mažuranić: Šuma Striborova

NASTAVNO PODRUČJE: KNJIŽEVNOST

TEMA: LEKTIRA

KLJUČNI POJMOVI:

- **Lik**, govor lika, ponašanje lika
- uočiti i imenovati književnu vrstu – **bajku**; uočiti temu; izraziti doživljaj proznog teksta, primanje i prihvaćanje pozitivnih odrednica i književne poruke
- stvaran opis, **slikovit opis**

ZADACI :

- primati primjerene prozne tekstove (receptcija)
- oblikovati i izraziti sud o likovima prema njihovom ponašanju (govor i postupci)
- pratiti odnose među likovima i raspravljati o njima
- uočavanje obilježja bajke - stvarni i nestvarni događaji i likovi
- upoznati i razumjeti sadržaj bajke: uočiti temu
- uočiti kompoziciju i odrediti tijek radnje
- razlikovati stvaran i slikovit opis; opisivati prema planu (usmeno i pisano)
- uočiti, prepoznati i imenovati glavne i sporedne likove, njihove osobine
- prepoznati i odrediti mjesta, vrijeme i poruku književnog djela
- shvatiti i prihvatiti pozitivne odrednice književnog djela

ZASEBNI ZADACI:

Šuma Striborova (multimedijalni CD – audio snimka i film/učenički rad učenika OŠ Oštarije):

- Pogledati i raspravljati o postupcima te međusobnim odnosima likova
- Uočiti različite prikaze književnog djela
- Usvojiti pojam **multimedijalnosti**

ZADACI ZA UČENIKE

- Parlaonica: Sin je mogao postupiti drugačije
- Dramske improvizacije teksta s naglaskom na ponašanje likova
- Oslikavanje naslovnice (korelacija s LK)

OPĆI ZADACI OVAKVE LEKTIRE:

- razvijati ljubav prema knjizi i čitanju
- poticati pozitivne osjećaje s naglaskom na suosjećanju
- uvažavati različita mišljenja
- razvijati kulturu slušanja i kritički vrednovati osobno izlaganje i izlaganje drugih učenika

1. dan UVOD – o spisateljici

CILJ SATA:

- smjestiti životopis spisateljice i njezina djela u povijesni okvir 19.stoljeća
- Shvatiti životni put spisateljice i povezanost s dijelovima i krajevima svog života
- Povezati pojam „ženske književnosti“ u 19 stoljeću, je li uopće bilo moguće biti spisateljica
- Napisati osobno pismo spisateljici

Rad u školi: Čitanje biografske zabilješke o Ivani Brlić Mažuranić

DOMAĆA ZADAĆA

Napiši pismo Ivani Brlić Mažuranić

U pismu napiši i objasni

- a) što si saznao o njoj, tko je ona i što je napisala?
- b) što po tebi znači izraz „zaiskrile su Ivanine priče“?
- c) Što očekuješ od priče Šuma Striborova, ako znaš da je Ivana Brlić Mažuranić napisala Čudnovate zgode šegrta Hlapića?
 - Pismo napiši na poseban papir i potpiši se na kraju pisma.

http://issuu.com/SandraTurinaVuk/docs/pisma_ivani?e=4277243%2F4897589

pročitajte naša pisma Ivani

2. dan 1.dio - čitanje

CILJ SATA:

- analizirati i identificirati vrstu djela
- prepoznati , uočiti riječi kao obilježja stila
- razlučiti, sortirati dijelove rečenicu na opise, izreke i važne rečenice, stare trad.riječi

Razred je podijeljen na tri skupine, svaka skupina dobiva dnevni zadatak da prilikom čitanja zapisuje

- a) nepoznate riječi
- b) opise
- c) izreke i važne rečenice za priču

Prilikom analize pročitano poglavlja zajedno sastavljaju izvješće te skupni prikaz stavljaju na vidno mjesto u razredu.

Pojedinačni zapisi ostaju u bilježnici iz lektire. Zadaci se mijenjaju na dnevnoj bazi tj, učenici svaki dan tijekom projekta dobivaju drugi zadatak.

Nepoznate riječi

Počine, bijaše, gujica, grešna, rukavci, vezeni, zlobno, dosjetljiv, ušica, neupitan, ikona, malone, jezičljiva, goropadna, ražalilo, omakne se, ubogo, rubina, umilne, triješće...

Opis (dijelovi rečenica)

Šuma začarana, lijep zimski dan

Bljeskala se zmija kao srebro na suncu

Rukavci joj bijeli i vezeni kao krila leptirova, a sitne nožice kao u banice

Dobričina, plašljiv i stidljiv mladić

Sin se malone skamenio od čuda

Razljuti se u srcu

Majka bila stara i mudra i odmah spozna što imade snaha u ustima

Snaha jezičava, nazobna, proždrljiva i goropadna

Litica visoka do oblaka

Ubogo djevojče, na njemu samo izderana rubina, a rame pomodrelo od studeni jer joj se rukav iskinuo

Izreke i važne rečenice

Svakome po zaslugi

Ljudska duša radi grijeha i zlobe ukleta

Milija njegova nevolja nego sva sreća svijeta

Evo, budalaste glave koja će me osloboditi na svoju nesreću

Bila ljepolika, a on neuputan, nije mogao znati što joj je ostalo u ustima

Kuda ona gore tuda ti naglavce dolje

Opazio bi Bog da mi sin nevalja

Bog joj osta na pomoći

Sad će starici posve rastuži srce

DOMAĆA ZADAĆA

1. Nacrтай likove koje smo upoznali i opiši ih u nekoliko rečenica (radi u bilježnicu).

Baka

sin

snaha/guja

--	--	--

2. Gdje je sve snaha poslala baku? Kako je baka ispunila te zahtjeve?
(objasni odgovore)

.....

.....

.....

.....

.....

3. dan 2.dio - čitanje

CILJ SATA:

- objasniti glavnu ideju pročitane lektire
- izdvojiti elemente bajke (Tintilinić)
- svrstati i sažeti opise, mudre narodne izreke i stare riječi

GRUPE- nacrtati opis lika (preispitati izgled)

Opis (dijelovi rečenica)

Bila snaha proždrljiva.

U kuhinji nešto pucka, nešto kukca: Kuc! Kuc!

Kao da žvrgolje vrapci pod strehom.

Zaigrali kolo Domaći, sve sami mužići od jedva pol lakta.

Na njima kožusi, kapice i opančići crveni ko plamenovi, kosa i brada sivi kao pepeo, a oči žarke kao živi ugljen.

Smiju se i vrište, prebacuju se po ognjištu, cikću od veselja i hvataju se u kolo.

Vatra na ognjištu plamsa i sjaji, pucka i grije.

Baki da se pomladila, nasmije se kao grlica, poskoči kao curica, hvata se u kolo.

Domaći posjedali po rubu ognjišta, nožice ovjesili niz ognjište, nanizali se kao čičak do čička pa sve klimaju glavom od čuda.

Izreke i važne rečenice

Bila snaha proždrljiva i uvijek gledala gdje da se ugosti.

Raduje se veselju što joj ga Bog šalje na utjehu.

Ostalo joj čemera u srcu, a to bijaše tako teško te kolo odmah stade.

Polakomit će se kao svaka šumska guja za svračićima i isplazit će jezik, puca od smijeha.

Stare riječi

oganj, komora, Domaći, ozvati se, mužići, opanak, kožuh, čemer, Malik Tintilinić, plaminjati, ciknuše, nasrne

DOMAĆA ZADAĆA

1. Nacrtaj Domaće oko vatre (sjeti se opisa)

2. Opiši kako će Malik Tintilinić pomoći baki.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Kako se Malik Tintilinić spasio do snahe?

.....

.....

.....

.....

4. dan 3.dio – čitanje

CILJ SATA:

- prepoznati i objasniti glavna obilježja lektire (likove, mjesto radnje, pouku djela)
- preispitati osnovna obilježja majčine ljubavi i praštanja
- povezati, identificirati elemente hrv. narodnih bajki (motive, razloge, uzroke i posljedice)

Opis (dijelovi rečenica)

Došle kume i susjede, malo i veliko, a bio tamo i sin bakin.

Nešto zakriješti: Iskočiše goli svračići pa skok-skok po trijemu.

Prevari se, polakomi se u njoj zmijina čud, poletje snaha po trijemu; isplazi za njima svoj tanki i šiljasti jezik, zacvili kao ljuta godina.

Utrne se vatra na ognjištu i pade raspelo sa stijene. Skoči veselo zlorada snaha, nađe im kožuhe, obukoše se i odoše.

Baka žalosna ide po snijegu, u po noći, preko polja zviznu u prste, a ono iz mraka preko tišine dokasa k njima jelen i dvanaest vjeverica.

Jašu oni kroz noć, na jelenu rogovi i paroščići, a na svakom paroščiću zvjezdica.

Zanjiše se čitava šuma, provali se zemlja, propadne u zemlju ogromni dub sa dvorovima i sa selom, srebrom ograđenim

Momak se poslije vjenčao s onom ubogim i milim djevojčetom.

Izreke i važne rečenice

Selo vidi kako ona ima pilića za Božić kad ih nitko nema.

E sad je mati vidjela da pomoći nema.

Sin osjeti kako je počinio veliku grehotu na majci i pokaje se jako.

Izagnaome ,a vi pomozite ako znate.

Gdje je jednom radi grijeha ukleta bila od velike zlobe ne može se ni sjetiti svojih novih grijeha, ni pobožati se za njih, nego se još više raduje: Propast će neuka baka u ovoj šumi ispred tolikih čarolija.

Ostavi snahu neka živi u zlobi, dok je zloba ne odvede opet onamo otkuda se prerano oslobodila.

Uniđi kroz ogradicu, pljesni rukama i pomladit ćeš se odmah. Ostat ćeš u selu svome da mladuješ i da se raduješ.

Ali ja volim ostati u svojoj nesreći, a znati da imam sina negoli da mi daješ sve blago i sve dobro ovoga svijeta.

Baki je bila draža njezina nevolja nego sva sreća ovoga svijeta.

Zanjiše se čitava šuma, provali se zemlja, propadne u zemlju ogromni dub s dvorovima i sa selom srebrom ograđenim.

Momak se poslije vjenčao s onim ubogim i milim djevojčetom.

A u svake vjeverice da oka kao dva draga kamena Stribor pak bijaše šumski starješina. Sjedio je sred šume, u dudu tako velikom da je u njem ogradicom ograđeno. Pred najljepšim dvorom sjedi Stribor na stolici u crvenoj kabanici.

Rodno selo u kojemu je mladovala, a u selu proštenje i veselje.

Razveseli se baka kao nikada, poletje odmah do ogradice, uhvati se već rukom za srebrna vratašca

Strahovito jeknu cijela Dubrava, prestadoše čari u šumi.

Stare riječi

Trijem, ogrli, privoli, luči, ubogo, izli, zlorada, studen, strnište, milinja, pozlobio, tepsti, glogov grm, zviznu, posadiše, paroščići, sape, neuka, duba, crvendać, proštenje uniđi, budali, dubrava, skute, zminje

DOMAĆA ZADAĆA

1. Gdje se zbiva radnja, koja od tih mjesta su stvarna, a koja nestvarna?
2. Nacrtaš šumu Striborovu (zlatne dvore, selo, zabavu) na posebnom papiru.
3. Kakav je sin? Čime on to dokazuje?
4. Zašto majka oprašta sinu?
5. Kako Stribor pomaže majci? Zašto majka nije prihvatila Striborovu ponudu?
6. Koja bi bila osnovna misao ove bajke/priče za tebe?

5. dan MULTIMEDIJA

a) slušanje radio priče

b) gledanje animiranog filma, učenički rad OŠ OŠTARIJE

CILJ SATA:

- prosuđivati i uočavati razlike između tri različita medijski prikaza (čitanje, radio prikaz i animirani film)
- kreirati vlastitu dramatizaciju
- nacrtati i povezati (u umnoj mapi) glavna obilježja sva tri načina prikaza djela (grafički prikaz)
- diskutirati i izdvojiti sve elemente pročitane lektire

ZAJEDNIČKI ELEMENTI		
KNJIGA	AUDIO PRIČA	ANIMIRANI FILM
RAZLIČITO JE...		
KNJIGA	AUDIO PRIČA	ANIMIRANI FILM

Korelacija – likovna kultura – lik u pokretu, oslikavanje naslovnice – krede u boji....

Projekt – lektira čitamo u razredu, autor: S.Vuk, OŠAŠ, 2013.

DOMAĆI na školskom dvorištu

IGROKAZ

■ prikaz Šume Striborove kao dramskog djela, preuzeto s FRN, 2008.

LIKOVNI: majka

Sin

Snaha

Malik

Domaći

Stribor

2 pripovjedača

SCENA I REKVIZITI: drveće, grmlje, panj, guja(za ruku), vatra, triješće, visoka stolica za Stribora, košara s kokoši i jajima

ŠUMA STRIBOROVA

PRIPOVJEDAČ: Zašao neki momak u šumu Striborovu, a nije znao da je šuma začarana i da se u njoj svakojaka čuda zbivaju. Morala je ta šuma ostati začarana, dokle god u nju ne stupi onaj kojemu je milija njegova nevolja, nego sva sreća ovog svijeta.

SIN: Uh, baš sam se umorio. (Sjeda i briše znoj.)

PRIPOVJEDAČ: Iz panja iziđe pred njega zmija i stade se umiljavati oko njega. (Izlazi guja i umiljava se.)

SIN: Lijepo li gujice Bože moj, gotovo da bih je i kući ponio.

PRIPOVJEDAČ: No to ne bijaše prava zmija nego ljudska duša, radi grijeha i zlobe ukleta, a mogao ju je osloboditi samo onaj koji ju je vjenčao.

PRIPOVJEDAČ : Evo budalaste glave koja će me osloboditi na svoju nesreću, pomisli grešna duša u guji i pretvori se u djevojku. Ali kako bijaše zlobno pomislila u ustima joj ostane gujin jezik.

GUJA: Evo me, vodi me kući i vjenčaj se sa mnom.

PRIPOVJEDAČ: Ludom mladiću omilila djevojka pa je povede kući.

SIN: Evo majko snahe!

MAJKA: Hvala Bogu sinko! (Majka obilazi oko snahe i gleda ju, a ova se smješka i u jednom trenutku zasikće. Majka se trgne i odskoči.)
Lijepu si snahu izabrao, samo pazi sine, nije li ono guja?

PRIPOVJEDAČ: Sin se skamenio od čuda otkud mati znade da je ono bila guja. Razljuti se i pomisli:

SIN: Moja mati mora da je vještica.

PRIPOVJEDAČ: Počelo njih troje živjeti zajedno, ali ono zlo i naopako. Snaha jezičljiva, zlobna, proždrljiva i goropadna.

SNAHA: Stara, moraš me slušati i ispunjavati mi želje, inače, jao si ga tebi.

MAJKA: Jao si ga meni nesretnoj. Odlazim po ribu na smrznuto jezero, donosim snijeg s vrha litice, radim sve što želi i opet ne valja.

Projekt – lektira čitamo u razredu, autor: S.Vuk, OŠAŠ, 2013.

(Starica uzima sinovu košulju da pokrpa rukav, ali dotrči snaha i otima joj košulju)

*SNAHA: Ostavi to sljepice stara, nisu to tvoji poslovi!
(Baka tužna izlazi iz kuće i plače.)*

MAJKA: Bože moj pomози mi!

DJEVOJČE: Bako, hoćete li kupiti luči?

*MAJKA: Nemam novca kćerce, nego, ako hoćeš da ti okrpam taj rukavčić?
DJEVOJČE: Hvala dobra bako: Evo luči da se ogrijete i neka vas vatriца malo oraspoloži.*

*SNAHA: Mi idemo u goste, a ti da si ugrijala vodu dok se vratim.
(Baka pali vatru, mota se po kući. Netko kuca.)*

*MAJKA: Tko je božji?
DOMAĆI, DOMAĆI!!
(Igraju kolo, smiju se, vrište, prebacuju se, cikću, guraju se i krevelje. Baka se uhvati s njima u kolo i pleše. Zatim se snuždi i prestane s plesom, a za njom prestanu i Domaći.*

*DOMAĆI: Što je bako? Što ste tužni?
Domaći sjedaju i slušaju baki što govor. Kimaju glavama.*

MAJKA: Božja braćo, biste li vi meni mogli pomoći da ugledam jezik svoje snahe pa da kažem sinu što sam vidjela? Možda se opameti. Oženio je zlu i ukletu djevojku – guju, muči mene, a njega je začarala.

*MALIK: Ja ću ti pomoći. Idem u Sunčanu zemlju i donijet ću ti svračjih jaja. Podmetnut ćemo ih pod kokoš, pa kad se izlegu svračići polakomit će se snaha kao svaka šumska zmija za svračićima i isplazit će jezik.
Domaći ciknuše od radosti, vrište i plešu, a na vrata bane snaha. Domaći skočiše, topnuše svi zajedno nožicama i razbježaše se. Malik legne i skutri se.*

SNAHA: Što je ovo nesrećo stara?

MAJKA: Vjetar podignuo plamen kad si otvorila vrata.

SNAHA: A što je ono u pepelu?

*MAJKA: Ono je žeravica.
(Snaha se naginje nad Malika, a on ju udara nogom. Snaha odskoči, sjedne)*

SNAHA: A što je ovo nesrećo stara?

*MAJKA: Poprskao te kesten iz žeravice. Bolje se idi umiti.
(Snaha odlazi, majka pokazuje Maliku gdje je kokoš)*

MAJKA: Dođi, pogledaj gdje je snaha nasadila kokoš da bude malih pilića.

*MALIK: Ništa vi ne brinite, sve ću ja pripremiti.
(Malik donosi jaja i podmeće pod kvočku)
Glazba- Domaći dolaze.*

Projekt – lektira čitamo u razredu, autor: S.Vuk, OŠAŠ, 2013.

PRIPOVJEDAČ: Zapovijedila snaha baki da dobro pazi na kokoš, pa kad se izlegu pilići neka joj javi. Došlo vrijeme i izlegli se svračići. Snaha zapovijedi baki da donese gnijezdo.

MAJKA: Evo snahice mladih pilića.

(Baka prospe svračiće iz košare, a snaha potrči za njima i zasikće)

PRIPOVIJEDAČ: Snaha guja pokazala je svoju zlu ćud i polakomila se za svračićima. Majka radosno pođe do sina.

MAJKA: Otpremi je sine otkud si je doveo, sad si vidio koga u kući hraniš.

SIN: Otkud tebi svračići u to doba, vještice stara?!!! Nosi mi se iz kuće!

PRIPOVJEDAČ: Uze baka torbu s malo kruha i nešto onih luči što joj ih je dalo ubogo djevojče i ode kukajući. Čim je baka prešla preko praga utrne se vatra na ognjištu, sin osjeti da je počinio veliku grehotu i pokaje se. Ali kako je plašljiv ne smije ženi o tome govoriti nego reče:

SIN: Hajdemo za materom da vidimo kako će poginuti od studeni.

Baka hoda pognuta i tužna, izvadi iz torbe luči i pali vatru. Stižu Domaći, plešu i poskakuju.

MAJKA: Božja braćo, nije meni do radosti nego mi pomognite. Istjerao me sin iz kuće, pomognite ako Boga znate.

DOMAĆI: Idemo do Stribora, starješine našega. On svačemu savjeta znade.

Pomogni baki Stribore , propala je od snahe-guje.

PRIPOVJEDAČ:To rekoše Domaći i potihom ispričaše Striboru sve kako je bilo. A mudri Stribor reče:

STRIBOR: Ne boj se starice. Ostavi snahu neka živi u zlobi, dok je zloba ne dovede tamo odakle se prerano oslobodila. A ti pogledaj ono selo iza ograde.

MAJKA: Pa to je moje rodno selo u kojem sam mladovala!!

STRIBOR: Uniđi kroz ogradu, pljesni rukama i pomladit ćeš se odmah. Ostat ćeš u svom selu vječno mlada.

Baka se razveseli, potrči do ograde, ali odjednom stane.

MAJKA: A što će biti od mog sina?

STRIBOR: Ne budali bako, otkud bi ti za sina znala. On će ostati u ovom vremenu, a ti ćeš se vratiti u mladost svoju. Nećeš ni znati za sina.

Baka polako hoda i razmišlja kimajući glavom. Nakloni se Striboru i reče:

MAJKA: Hvala ti dobri gospodar, na svemu dobru što mi ga daješ. Ali ja više volim ostati u svojoj nesreći, a znati da imam sina, negoli da mi dadeš sve blago ovog svijeta, a da moram zaboraviti na sina.

PRIPOVJEDAČ: Kad je baka ovo izrekla strašno svi vrisnuše i prestadoše čari u šumi jer je baki bila draža njezina nevolja, nego sva sreća ovog svijeta.

Projekt – lektira čitamo u razredu, autor: S.Vuk, OŠAŠ, 2013.

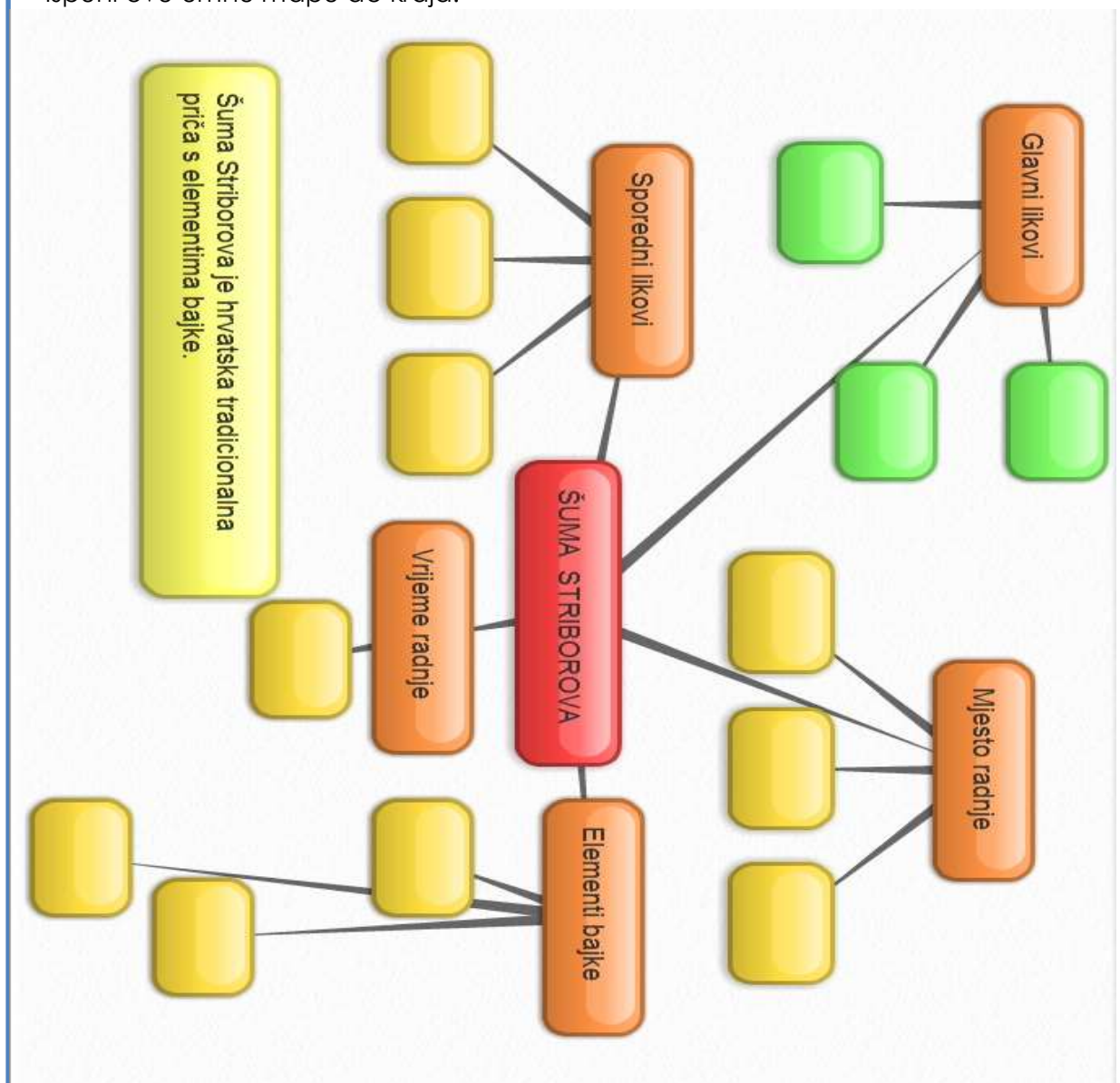
(Sin prilazi majci i klekne pred nju)

SIN: Oprosti mi majko za sve zlo što sam ti učinio. Bože moj oprosti mi i ti.

PRIPOVJEDAČ; Bog mu oprosti, a majka mu nije ni zamjerila bila. Poslije se momak vjenčao s onim milim djevojčetom što im Domaće u kuću bijaše dovela. Još i sada im rado u pohode dolaze.

DOMAĆA ZADAĆA

Ispuni ovu umnu mapu do kraja.

6. dan Čitanje s razumjevanje

- CILJ SATA: - uočavanje obilježja bajke - stvarni i nestvarni događaji i likovi
- upoznati i razumjeti sadržaj bajke: uočiti temu
- uočiti kompoziciju i odrediti tijek radnje
- razvijati sposobnost racionalnog stvaralačkog mišljenja, zaključivanja i pamćenja
- prepoznati i odrediti mjesta, vrijeme i poruku književnog djela
- razvijati sposobnost iznošenja mišljenja o pročitanoj djelu

.....

Šuma Striborova

1. Kakva je i čija šuma u koju je momak ušao?.....
2. Tko je zmiju mogao osloboditi kletve?.....
3. Do kada je šuma morala biti začarana?.....
4. Djevojka nije bila potpuno oslobođena, dio kletve je ostao, koji?
5. Navedi 2 stvarna i 2 nestvarna lika iz ove bajke:
stvarni:_____ nestvarni:_____
6. Što je snaha 1. put, a što 2. put zapovjedila starici:
1. put:_____
2. put:_____
7. Kako je Malik Tintilinić pomogao baki da razotkrije snahu?
.....
8. Kako je šuma Striborova prestala biti začarana?
.....
9. Rednim brojevima označi redosljed događaja:
Sin tjera majku iz kuće____ Majka i sin ponovno zajedno____
Majka upoznaje Domaće____ Majka ne želi zaboraviti sina____
Momak susreće djevojku-guju____ Domaći vode baku Striboru____
10. Upiši lik/likove kojima odgovaraju ponuđene osobine:
a) stara, mudra, dobra, pobožna -
- b) dobričina, naivan, budalast, plašljiv -.....
- c) goropadna, grješna, hvalisava, zlobna -.....
- d) dobroćudan, dosjetljiv, pametan -
- e) veseli, dobrodušni, razigrani -
- f) mudar, pravedan, strog, star -

Projekt – lektira čitamo u razredu, autor: S.Vuk, OŠAŠ, 2013.

g) pažljiva, zahvalna, poštuje starije -

11. Što bi svi ljudi trebali reći kad shvate da su pogriješili?

.....
.....

12. Ocjeni ovako pročitano lektiru i objasni svoju ocjenu (zašto ti se sviđa ili ne sviđa čitanje na satu).

.....
.....

13. Koji sat i koja zadaća su ti bili najzanimljiviji i zašto.

.....
.....

Ime i prezime:

NAŠ PANO

